ବେକୋଦାନ ଅବଦୁଲ ରହିମାନ

ବନାମ

କେରଳ ରାଜ୍ୟ

ଏପ୍ରିଲ 16,2002

[ଆର୍. ପି. ସେଠୀ ଏବଂ ଡି. ଏମ୍. ଧର୍ମଧାରୀ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଦ୍ୱୟ]

ମାଦକ ଔଷଧ ଏବଂ ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1985 - ଧାରା 42 (2) ଏବଂ 50- ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକର ଅନୁପାଳନ ନ କରିବା ର ପ୍ରଭାବ, ରାୟ ଦିଆଗଲା ଯେ, ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି , ଅଭିଯୁକ୍ତମାନେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ ହେବାର ହକଦାର ଅଟନ୍ତି ।

ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମାଦକ ଔଷଧ ଏବଂ ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1985 ର ଧାରା 9 (c) ସହିତ ଧାରା 18କୁ ଅନୁଯାୟୀ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା । ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ମାମଲା ଥିଲା ଯେ PW- 1 ସୂଚନା ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ପରେ, ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଯାଞ୍ଚ କଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଅଫିମ ଥିବାର ପାଇଥିଲେ ।ଯେତେବେଳେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ପଚରାଗଲା ଯେ ସେ କୌଣସି ଉଚ୍ଚ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ରାଜପତ୍ରିତ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଭେଟିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି କି, ତାହାର ସେ ନକାରାତ୍ମକ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇ ଦଣ୍ଡିତ କରାଗଲା ଏବଂ ଆବେଦନରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତି ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ସମର୍ଥନ କରାଗଲା ।

ଏହି ଅଦାଲତରେ ଆବେଦନ କରି ଆବେଦନକାରୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 42 (2) ଏବଂ 50 ର ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ଆଧାରରେ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ଆପତ୍ତି କଲେ ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ରାୟ ଦିଆଗଲା ଯେ 1.1.ମାଦକ ଔଷଧ ଏବଂ ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1985 ର ଧାରା 42 ର ଉପ-ଧାରା (2) ଏବଂ ଧାରା 50 ର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପ୍ରାବଧାନ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା

ପାଳନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯାହା ମାମଲାଟିକୁ ଉଚିତ ରୂପେ ସ୍ଥାପିତ କରିପାରିନଥିଲା । ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ ହେବାର ହକଦାର ଅଟନ୍ତି ।

1.2.ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଂଘନ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ପ୍ରତୀୟମାନ ହେଉଛି, କାରଣ PW1 ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 42 ର ଉପ-ଧାରା (2)ରେ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ପାଳନ କରିନାହାନ୍ତି । ସେହିପରି, ଧାରା 50ର ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ପାଳନ କରାଯାଇନାହିଁ; କାରଣ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଜଣେ ରାଜପତ୍ରିତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ନିଜର ତଲାସି କରାଇବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି କି ନାହିଁ, ଏହା ଦର୍ଶାଇବା ନିମିତ୍ତ ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ବିକଳ୍ପ ଦିଆଯାଇନଥିଲା । ଧାରା 50 ଯାହା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଜଣେ ରାଜପତ୍ରିତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ତଲାସି କରାଯିବାର ବିକଳ୍ପ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ, ସେହି ପ୍ରଦତ୍ତ ଅଧିକାର ସମ୍ପର୍କରେ ତାଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଇବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଅଧିକାର ସମ୍ପର୍କରେ ଅବଗତ କରାଯାଇଥିବାର କିମ୍ବା ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ତାଙ୍କର ତଲାସୀ କରାଯିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବିକଳ୍ପ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବାର ଦର୍ଶାଯାଇନାହିଁ ।

ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ବଲଦେବ ସିଂହ, [1999] **6 SCC 172;** *ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ବଲବୀର ସିଂହ,[1994] 3* **SCC 299 ଏବଂ ସାଇୟାଦ୍** ମହମ୍ମଦ୍ *ସାଇୟାଦ୍ ଉମର୍ ସାଇୟାଦ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ, [1995] 3* ***SCC*** **610, ମାମଲାକୁ ତର୍ଜମା କରାଗଲା ।**

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର : ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 619/1997

ଫୌଜଦରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 290/1992 ରେ କେରଳ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର 17.3.1995 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଟି. ଏନ୍. ସିଂହ (ଏନ୍. ପି.) ।ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ ରମେଶ ବାବୁ ଏମ୍. ଆର୍ ।

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ସେଠୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଅନୁମତି ପତ୍ର ବିନା 11 ଗ୍ରାମ ଅଫିମ ରଖିଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ମାଦକ ଔଷଧ ଏବଂ ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1985 ର ଧାରା 18 ସହିତ ଧାରା 9 (ସି) ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ

ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି । ତାଙ୍କୁ 10 ବର୍ଷର କଠୋର କାରାଦଣ୍ଡ ଏବଂ 1 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଜୋରିମାନାରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇଛି, ଯଦି ଜୋରିମାନା ପୈଠ ନ କରନ୍ତି , ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଅତିରିକ୍ତ ଛଅ ମାସର କଠୋର କାରାଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଅଧିବକ୍ତାମାନଙ୍କ ପରିସରରେ ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ପ୍ରାୟ ୪ ବର୍ଷର ଦଣ୍ଡ ଭୋଗିସାରିଛନ୍ତି ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ କେହି ହାଜର ହୋଇନାହାନ୍ତି । ଆବେଦନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିବରଣୀରୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ଆଦେଶ ଓ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ମୁଖ୍ୟତଃ ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 42 ଏବଂ 50ର ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଂଘନ ଆଧାରରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଛି । ତଥାପି, ଉତ୍ତରଦାତା-ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ବିଦ୍ୱାନ ଅଧିବକ୍ତା ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଅଧିନିୟମର ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକର ଯଥେଷ୍ଟ ପାଳନ କରାଯାଇଥିବାରୁ ଏଥିରେ କୌଣସି ହସ୍ତକ୍ଷେପର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ଅନୁଯାୟୀ, ପୋଲିସ୍ ଉପ ନିରୀକ୍ଷକ ସକାଳ ପ୍ରାୟ 8:30 ରେ ତାରିଖ 6.10.1990 ରେ ଏକ ଦୂରଭାଷ ବାର୍ତ୍ତା ପାଇଥିଲେ ଯେ ଟି. ସି. ଜଙ୍କସନରେ ମାଦକ ଔଷଧ ବିକ୍ରି ହେଉଛି । ସେ ସାଧାରଣ ନଥିରେ ସୂଚନା ନଥିଭୁକ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏକ ଜିପ୍ ଯୋଗେ ଘଟଣା ସ୍ଥଳକୁ ଗଲେ । ପ୍ରାୟ 8. 45 AM ରେ ଟି. ସି. ଜଙ୍କସନରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ସେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ବସ୍ ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳରୁ କାଠୁ ପରମ୍ବୁ ପାର୍ଶ୍ୱ ଆଡକୁ ଅସାବଧାନତାର ସହ ଚାଲୁଥିବାର ଦେଖିଲେ । ତାଙ୍କୁ ସନ୍ଦେହଜନକ ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖି ଉପ ନିରୀକ୍ଷକ ତାଙ୍କ ଦଳ ସହିତ ତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଗଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରିଚୟ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପରେ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଯାଞ୍ଚ କଲେ । ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ପିନ୍ଧିଥିବା ଧୋତି ଚୌତାଂଶ ଭିତରେ ଅଫିମକୁ ଏକ ପଲିଥିନ୍ ବ୍ୟାଗରେ ଲୁଚାଇ ରଖାଯାଇଥିଲା । ଯେହେତୁ ସେ ଅନଧିକୃତ ଭାବରେ ଅଫିମ ରଖିଥିଲେ, ତାଙ୍କୁ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଜବତ ହୋଇଥିବା ଅଫିମର ଓଜନ 11 ଗ୍ରାମ ଥିଲା । ସେଥିରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ 2 ଗ୍ରାମ୍ ର ଅଫିମକୁ ଅଲଗା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଦୁଇଟି ନମୁନା ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ କାଗଜରେ ବନ୍ଧା ଯାଇଥିଲା । ସେ କୌଣସି ଉଚ୍ଚ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ରାଜପତ୍ରିତ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଭେଟିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି କି ବୋଲି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ପଚରା ଉଚୁରା ପରେ, ସେ ଏହାର ନକାରାତ୍ମକ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 42 ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ :

"42. ପରୱାନା କିମ୍ବା ଅନୁମୋଦନ ବିନା ପ୍ରବେଶ, ଯାଞ୍ଚ, ଜବତ ଏବଂ ଗିରଫ କରିବାର କ୍ଷମତା ।(୧) କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ, ମାଦକ ଔଷଧ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବିଭାଗ, ସୀମା ଶୁଳ୍କ,

ରାଜସ୍ୱ ଗୁଇନ୍ଦା ବିଭାଗ କିମ୍ବା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଭାଗ କିମ୍ବା ସୀମା ସୁରକ୍ଷା ବାହିନୀର ଯେକୌଣସି ଅଧିକାରୀ (ପିଅନ, ସିପାହୀ କିମ୍ବା କନଷ୍ଟେବଲଙ୍କଠାରୁ ଉଚ୍ଚ ପଦାଧିକାରୀ) ଯାହାଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ସାଧାରଣ କିମ୍ବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଦିଗରେ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ କରାଯାଇଛି, କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସାଧାରଣ କିମ୍ବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଦିଗରେ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗ, ଔଷଧ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବିଭାଗ, ଉତ୍ପାଦ ବିଭାଗ, ପୋଲିସ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଭାଗର ଯେକୌଣସି ଅଧିକାରୀ (ପିଅନ, ସିପାହୀ କିମ୍ବା କନଷ୍ଟେବଲଠାରୁ ଉଚ୍ଚ ପଦାଧିକାରୀ) ଯଦି ତାଙ୍କର କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜ୍ଞାନ କିମ୍ବା ସୂଚନା ଏବଂ ଲିଖିତ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବାରୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ ଥାଏ ଯେ କୌଣସି ମାଦକ ଔଷଧ, କିମ୍ବା ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟ , ଯାହା ସମ୍ପର୍କରେ ଅଧ୍ୟାୟ IV ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧର ପ୍ରାବଧାନ ରଖାଯାଇଛି କିମ୍ବା ଏପରି ଅପରାଧର ପ୍ରମାଣ ପ୍ରଦାନ କରିପାରୁଥିବା କୌଣସି ଦସ୍ତାବିଜ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ପଦାର୍ଥ, ଯେକୌଣସି କୋଠା, ଯାନବାହନ କିମ୍ବା ବନ୍ଦ ସ୍ଥାନରେ ରଖାଯାଇଥାଏ କିମ୍ବା ଲୁଚାଇ ରଖାଯାଇପାରେ, ତେବେ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ଏବଂ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ମଧ୍ୟରେ - ସେହି ଅଧିକାରୀ

(a) ଏପରି କୌଣସି କୋଠା, ଯାନବାହାନ କିମ୍ବା ବନ୍ଦ ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରବେଶ କରିପାରିବେ ଏବଂ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିପାରିବେ ;

(b) ଉକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପରେ ପ୍ରତିରୋଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ, କୌଣସି ଦ୍ୱାର ଭାଙ୍ଗି ଏପରି ପ୍ରବେଶର କୌଣସି ପ୍ରତିବନ୍ଧକକୁ ସେହି ଅଧିକାରୀ ଦୂର କରିପାରିବେ ;

(c) ସେହି ଅଧିକାରୀ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଜବତ କରାଯିବାର କାରଣ ଥିବା ଏବଂ ଏପରି ଔଷଧ କିମ୍ବା ଦ୍ରବ୍ୟ ସମ୍ପର୍କିତ ଅଧ୍ୟାୟ IV ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଯେକୌଣସି ଅପରାଧର ପ୍ରମାଣ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ବୋଲି ତାଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ ଥାଇ ଏପରି ଔଷଧ କିମ୍ବା ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ଏହାର ଉତ୍ପାଦନରେ ବ୍ୟବହୃତ ସମସ୍ତ ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ଏବଂ ଯେକୌଣସି ପଶୁ କିମ୍ବା ଯାନବାହାନକୁ ଜବତ କରିପାରିବେ; ଏବଂ

(d) ସେହି ଅଧିକାରୀ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହାଙ୍କ ବିଷୟରେ ଏପରି ଔଷଧ କିମ୍ବା ଦ୍ରବ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ IV ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ କୌଣସି ଅପରାଧ କରିଥିବାର ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ରହିଛି ତାଙ୍କୁ ଅଟକ ରଖି ପାରିବେ ଓ ଯାଞ୍ଚ କରିପାରିବେ ଏବଂ ଯଦି ସେ ଉଚିତ ମନେ କରନ୍ତି, ତେବେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଗିରଫ କରିପାରିବେ :

କିନ୍ତୁ ସେ ଏପରି କରିପାରିବେ, ଯଦି ଉକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କର ଏପରି ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ ଥାଏ ଯେ, ଯାଞ୍ଚ ପରୱାନା କିମ୍ବା ଅନୁମତି ହାସଲ କରିବା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରମାଣ ଲୁଚାଇବାର କିମ୍ବା ଅପରାଧୀ ଖସି ପଳାଇବାର ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରେ, ତେବେ ସେ ନିଜ ବିଶ୍ୱାସର ଆଧାର ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ପରେ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ମଧ୍ୟରେ ଯେକୌଣସି ସମୟରେ ସେହି କୋଠା, ଯାନବାହନ କିମ୍ବା ବନ୍ଦ ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରବେଶ କରି ଯାଞ୍ଚ କରିପାରିବେ ।

(2) ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ଅଧିକାରୀ ଉପ-ଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ସୂଚନା ଲିଖିତ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ସେଥିରେ ଥିବା ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ନିଜ ବିଶ୍ୱାସର ଆଧାର ନଥିଭୁକ୍ତ କରନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେ ତୁରନ୍ତ ତାହାର ଏକ ନକଲ ନିଜର ତୁରନ୍ତ ଉପରିସ୍ଥ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଇବେ ।

ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 50ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଯେ :

"50. କେଉଁ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯିବ -

(1) ଯେତେବେଳେ ଧାରା 42 ଅନୁଯାୟୀ ବିଧିବଦ୍ଧ ଯଥାବିଧି ପ୍ରାଧିକୃତ କୌଣସି ଅଧିକାରୀ ଧାରା 41, ଧାରା 42 କିମ୍ବା ଧାରା 43ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଖୋଜିବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି, ସେ, ଯଦି ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତି ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି, ତେବେ ଅନାବଶ୍ୟକ ବିଳମ୍ବ ନକରି ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନିକଟତମ ରାଜପତ୍ରିତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ କିମ୍ବା ଧାରା 42ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ କୌଣସି ବିଭାଗ ନିକଟରେ କିମ୍ବା ନିକଟତମ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ହାଜର କରାଇବେ ।

(2) ଯଦି ଏପରି ଅନୁରୋଧ କରାଯାଏ, ତେବେ ଅଧିକାରୀ ଜଣକ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ରାଜପତ୍ରିତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଉପଧାରା (1) ରେ ସୂଚିତ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର ନ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଟକାଇ ରଖିପାରିବେ ।

(3) ରାଜପତ୍ରିତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ଯାହାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ହାଜର କରାଯାଇଛି, ଯଦି ସେ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଆଧାର ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ, ତେବେ ତୁରନ୍ତ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଖଲାସ କରିପାରିବେ କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟଥା ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବେ ।

(4) ଜଣେ ମହିଳାଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେହି ମହିଳା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବେ ନାହିଁ ।

ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବେଆଇନ୍ ସାମଗ୍ରୀ ନିଜ ପାଖରେ ରଖିଥିବା ପ୍ରମାଣିତ ହେଲେ ଉପୁଜିପାରୁଥିବା ଗୁରୁତର ପରିଣାମକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଯେପରିକି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରମାଣର ଭାର ନ୍ୟସ୍ତ ହେବା ଏବଂ ତାଙ୍କ ଉପରେ କଠୋର ଦଣ୍ଡ ବିଧାନ କରିବା, କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକା ଏହି ଅଧିନିୟମର ବିଭିନ୍ନ ଧାରା ଯଥା ଧାରା 42 ଏବଂ 50 ମାଧ୍ୟମରେ କିଛି ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଣୟନ କରିଛି ଏବଂ ସେଥିନିମିତ୍ତ ପ୍ରାବଧାନ ରଖିଛି । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଏକ ସମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ 'ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ବଲଦେବ ସିଂହ' [1999] 6 SCC 172 ମାମଲାରେ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ, ଯାଞ୍ଚ ଏବଂ ଜବତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୟରେ 'ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା' ଅନୁଯାୟୀ ଥିବା ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବ୍ୟତୀତ, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଥିବା ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ପାଳନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ଅଧିନିୟମର କଠୋର ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକ ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏବଂ ଅନୁପାଳନଗୁଡ଼ିକୁ କଡାକଡି ଭାବରେ ପାଳନ କରିବା ପାଇଁ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷଙ୍କ ଉପରେ ଏକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନ୍ୟସ୍ତ କରିଛି । ସେହି ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ :

> ମାଦକ ଔଷଧ ଏବଂ ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1985 ପାରିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସାଧାରଣତଃ କେତେକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଆଇନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ କରାଯାଉଥିଲା; ତଥାପି, ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟର ବେଆଇନ କାରବାରର ମୁକାବିଲା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କିଛି ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଇନ୍ ପ୍ରଣୟନ କରିଥିଲେ ।1857 ମସିହାର ଅଫିମ ଅଧିନିୟମ ମୁଖ୍ୟତଃ ବେଆଇନ ଗଞ୍ଜେଇ ଚାଷକୁ ରୋକିବା, ଗଞ୍ଜେଇ ଚାଷ ଓ ଅଫିମ ଉତ୍ପାଦନକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଥିଲା । 'ଅଫିମ ଅଧିନିୟମ, 1878 ଅଫିମ ଅଧିନିୟମ, 1857'କୁ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଥିଲା ଏବଂ ଅଫିମ ନିଜ ପାଖରେ ରଖିବା, ପରିବହନ, ଆମଦାନୀ, ରପ୍ତାନି ଓ ବିକ୍ରୟ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ମଧ୍ୟ ଏକ ଅପରାଧ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରିଥିଲା ।' ମାରାତ୍ମକ ଔଷଧ ଅଧିନିୟମ, 1930'କୁ ବିଶେଷକରି ଅଫିମ, ଭାଙ୍ଗ ଏବଂ ମାରାତ୍ମକ କୋକା ପତ୍ର ଆଦିରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ମାରାତ୍ମକ ଔଷଧର ବେଆଇନ କାରବାର ଓ ଦୁରୁପଯୋଗକୁ ରୋକିବା

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରଥମ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଜୋରିମାନା ସହିତ କିମ୍ବା ବିନା ଜୋରିମାନାରେ ସର୍ବାଧିକ ତିନି ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାରାଦଣ୍ଡ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ କିମ୍ବା ତତ୍ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଚାରି ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଠୋର କାରାଦଣ୍ଡର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଥିଲା । ତଥାପି, ଏହି ଅଧିନିୟମଗୁଡ଼ିକ ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟର ବେଆଇନ କାରବାରକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟର ଦୁରୁପଯୋଗ ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଥିଲା । ମନୋପ୍ରଭାବୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା ନିଶାଶକ୍ତିର ନୂତନ ଔଷଧ ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତର ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବାର ଦେଖାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ମନୋପ୍ରଭାବୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସମ୍ମିଳନୀ, 1971 ଦ୍ୱାରା ପରିକଳ୍ପିତ ଢଙ୍ଗରେ ମନୋପ୍ରଭାବୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ନିୟନ୍ତ୍ରଣକୁ ସକ୍ଷମ କରିବାକୁ ବ୍ୟାପକ ଆଇନର ଅନୁପସ୍ଥିତି ଥିଲା । ତେଣୁ ମାଦକ ଔଷଧ ଏବଂ ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ କିଛି ବ୍ୟାପକ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଭୂତ ହୋଇଥିଲା । ସାମାଜିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଗୁଡ଼ିକର ମୁକାବିଲା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସଂସଦ ମାଦକ ଔଷଧ ଏବଂ ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1985 ପ୍ରଣୟନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟ ଅପବ୍ୟବହାର ଇତ୍ୟାଦି ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଦ୍ୟମାନ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଏକତ୍ର ଏବଂ ସଂଶୋଧନ କରିବା ଏବଂ ବିଶେଷ କରି ମାନବ ଚୋରା ଚାଲାଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ବର୍ଦ୍ଧିତ ଦଣ୍ଡର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଥିଲା ।ମାଦକ ଔଷଧ ଏବଂ ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1985 ବିଭିନ୍ନ ଅପରାଧ ପାଇଁ କଠୋର ଦଣ୍ଡର ପ୍ରାବଧାନ ରଖିଛି । ଦ୍ୱିତୀୟ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ବର୍ଦ୍ଧିତ ଦଣ୍ଡ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଛି ।ମାଦକ ଔଷଧ ଏବଂ ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1985 କୁ 1988 ମସିହାରେ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ତାରିଖରେ 29.5.1989 ଲାଗୁ ହେଲା । ମାଦକ ଔଷଧ ଏବଂ ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1985 ଅନୁଯାୟୀ ସର୍ବନିମ୍ନ 10 ବର୍ଷ କାରାଦଣ୍ଡ ଯାହା 20 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇପାରେ ଏବଂ ସର୍ବନିମ୍ନ Rs. 1 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଜୋରିମାନା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା Rs 2 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇପାରେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅପରାଧ ପାଇଁ, କାରାଦଣ୍ଡର ସର୍ବନିମ୍ନ ଦଣ୍ଡ ହେଉଛି 15 ବର୍ଷ ଯାହା 30 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇପାରେ ଏବଂ ସର୍ବନିମ୍ନ ଜୋରିମାନା ହେଉଛି Rs1. 50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଯାହା Rs 3 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇପାରେ ଅଧିନିୟମ ର ଧାରା 31 (A), ଯାହାକୁ 1988 ର ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ଯୋଡ଼ାଯାଇଥିଲା, ତାହା ଏପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା ରଖିଛି ଯେ କେତେକ ଅପରାଧ ପାଇଁ, ପୂର୍ବ

ଦୋଷ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ପରେ, ଉପଯୁକ୍ତ ମାମଲାରେ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ଦଣ୍ଡିତ କରିବାକୁ ଅଦାଲତଙ୍କୁ କୌଣସି ସ୍ୱାଧୀନତା ନଦେଇ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ । ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 1988 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ୟ ଏକ ସଂଶୋଧନ ଥିଲା ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସମସ୍ତ ଅପରାଧ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 36 ଜଣେ ଦୌରା ବିଚାରପତି କିମ୍ବା ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ବିଶେଷ ଅଦାଲତ ଗଠନ ପାଇଁ ପ୍ରାବଧାନ ରଖେ । ବିଶେଷ ଅଦାଲତର ଆଦେଶରୁ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଏ । ଧାରା 37 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସମସ୍ତ ଅପରାଧକୁ ସଜ୍ଞାନ ଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ଅଣ -ଜାମିନଯୋଗ୍ୟ କରିଛି ଏବଂ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ କଠୋର ସର୍ତ୍ତ ମଧ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଛି । ତଥାପି, 1988 ରେ ସଂଶୋଧିତ ହୋଇଥିବା ମାଦକ ଔଷଧ ଏବଂ ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1985 ର କଠୋର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟଏ ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି; ନିଶାସକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି; ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟ କାରବାରରେ ଏହାର ଭୂମିକା ସହିତ ଅପରାଧ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି ଏବଂ ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟ କାରବାର ପରିସର କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି । ଉକ୍ତ ବିଧାନର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାବଧାନକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ସମୟରେ, ଆଇନ ପ୍ରଣୟନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବାକୁ ପଡିବ କିନ୍ତୁ ସେହି ସମୟରେ ସେହି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନିରପେକ୍ଷ ହେବାକୁ ପଡିବ ।

ଅନେକ ରାୟ ବିଷୟରେ ତର୍ଜମା କରି , ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ ରାୟ ଦର୍ଶାଇଲେ ଯେ ଧାରା 42 ଏବଂ 50 ର ପ୍ରାବଧାନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକର ଅନୁପାଳନ ନ କରାଗଲେ ତାହା ତଦନ୍ତକୁ ବେଆଇନରେ ପରିଣତ କରିବ । ଏହା ଦୋହରାଯାଇଥିଲା ଯେ କଠୋର ଦଣ୍ଡ, ବିଧାନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯେପରି ନିଷ୍ଠାର ସହ ପାଳନ କରାଯାଏ ତାହା ଦେଖିବା ପାଇଁ ଅଧିକ ଯତ୍ନ ନେବାକୁ ପଡିବ । ଧାରା 50 ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ମିଥ୍ୟା ଅଭିଯୋଗ ଏବଂ ତୁଚ୍ଛ ଅଭିଯୋଗରୁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବା ତଥା କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅନୁସନ୍ଧାନ ଏବଂ ଜବତକୁ ବିଶ୍ୱସନୀୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଦ୍ୱୈତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂରଣ କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଯଦି କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଏହି ଧାରାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପାଳନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଏହାର ପରିଣାମ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷଙ୍କୁ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।**ନ୍ୟାୟିକ** ପ୍ରକ୍ରିୟାର ବୈଧତା ସନ୍ଦେହ ଘେରରେ ଆସିପାରେ, ଯଦି ଯାଞ୍ଚ କାର୍ଯ୍ୟ

ସମୟରେ ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅରାଜକତା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅଦାଲତ କ୍ଷମା କରୁଥିବା ଦେଖାଯାଏ ଏବଂ ଆଇନ ପ୍ରତି ସମ୍ମାନକୁ ମଧ୍ୟ ଦୁର୍ବଳ କରିପାରେ ଏବଂ ନ୍ୟାୟର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ବିପଦରେ ପକାଇବାର ପ୍ରଭାବ ଆଣିପାରେ ।

ପଞ୍ଜାବ *ରାଜ୍ୟ ବନାମ ବଲବୀର ସିଂହ, [1994] 3* SCC 299 ମାମଲାରେ ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ଧାରା 42 (2) ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଯିଏ ଲିଖିତ ଭାବରେ କୌଣସି ସୂଚନା ପ୍ରାପ୍ତ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ଧାରା 42 (1) ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ଆଧାରଗୁଡ଼ିକୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରନ୍ତି, ସେ ତୁରନ୍ତ ଏହାର ଏକ ନକଲ ତାଙ୍କ ତତ୍କାଳୀନ ସରକାରୀ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ପଠାଇବା ଉଚିତ୍ । ଯଦି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁପାଳନ କରାନଯାଏ, ତେବେ ଏହା ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷଙ୍କ ମାମଲା ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ । ସେହି କ୍ଷେତ୍ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ । ସେହି ସମାନ ଭାବାର୍ଥ ବିଶିଷ୍ଟ ରାୟ 'ସଇୟଦ୍ ମହମ୍ମଦ ସଇୟଦ୍ ଉମର ସଇୟଦ୍ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ *ଗୁଜୁରାଟ ରାଜ୍ୟ' ([1995] 3 SCC 610) ମାମଲାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା* ।

ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ବ୍ୟାପକ ଅଟେ, ଯାହା କେ. ଆର. ପ୍ରେମଚନ୍ଦ୍ରନ (PW1) ଙ୍କ ବିବୃତିରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି । ସୂଚନା ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ପରେ, ସାକ୍ଷୀମାନେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 42ର ଉପଧାରା (2) ର ଆଦେଶକୁ ପାଳନ କରିନଥିବା ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ସେହିଭଳି ଧାରା 50ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ପାଳନ କରାଯାଇନାହିଁ, କାରଣ ଅଭିଯୁକ୍ତ ରାଜପତ୍ରିତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ତାଙ୍କର ଯାଞ୍ଚ କରାଯିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ କି ନାହିଁ ସେ ବିଷୟରେ ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ବିକଳ୍ପ ଦିଆଯାଇନାହିଁ । ଧାରା 50ର ଅନୁପାଳନ ତାଙ୍କ (PW1) ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ "ମୁଁ କୌଣସି ବରିଷ୍ଠ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ରାଜପତ୍ରିତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ତାଙ୍କୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଉଚିତ କି" ବୋଲି ପଚାରି ପୂରଣ କରଯାଇଥାନ୍ତା ବୋଲି ଧରାଯାଏ । ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଧାରା 50 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦତ୍ତ ତାଙ୍କ ଅଧିକାର ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ଯାହା ତାଙ୍କୁ ରାଜପତ୍ରିତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଯାଞ୍ଚ କରାଯିବାର ବିକଳ୍ପ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଅଧିକାର ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରାଯାଇନଥିବା କିମ୍ବା ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ତାଙ୍କୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ବିକଳ୍ପ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥିବାର ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ଆମର ଦୃଢ଼ ମତ ହେଉଛି ଯେ ଧାରା 42 ର ଉପଧାରା (2) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଧାରା 50 ର ଆଦେଶ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାଳନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯାହା ମାମଲାଟିକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ

କରିନଥିଲା । ଅଧିନିୟମର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଘଂନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆବେଦନକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ ହେବାର ହକଦାର ଥିଲେ । ଉଭୟ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ତଥା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାମଲାର ଏହି ଦିଗକୁ ବିଚାର କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି ଯାହା ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରେ ।

ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ଖାରଜ କରି ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା । ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମାମଲାରେ ଆବଶ୍ୟକ ନ ହେଲେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଗଲା ।

କେ. କେ. ଟି. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ତୁଷାର କାନ୍ତ ଗୋଛି
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।